Jaunā valdība: personiski jautājumi

Iekšlietu ministrs JĀNIS ĀDAMSONS

Dzimis 1956. gada 3. novembrī Līvānos, Turku ciemā.

Latvijas Republikas pilsonis, latvietis.

1975. gadā beidzis Bauskas 1. vidusskolu.

1979. gadā beidzis Kijevas Jūras kara flotes karaskolu.

Pēc karaskolas beigšanas nozīmēts Tālajos Austrumos Sahalīnā par Jūras robežsargu brigādes karakuģu komandiera vietnieku.

1981. gadā pārcelts uz Kurilu salām turpināt dienestu robežapsardzībā.

1990. gadā iecelts par Jūras robežsargu brigādes štāba priekšnieka vietnieku.

1991. gadā iecelts par Jūras robežsargu mācību centra štāba priekšnieku Nahodkā.

1992. gada pavasarī atgriezies Latvijā un 1992. gada 16. jūnijā iecelts par Latvijas Jūras spēku komandiera vietnieku.

1994. gada aprīlī iecelts par robežsargu brigādes komandieri un oktobrī piešķirta dienesta pakāpe: jūras kapteinis.

Bezpartijisks.

— Ilgu laiku esat dienējis uz Japānas robežas. Vai tas nozīmē, ka japāņu valodu arī protat?

— Dzīve piespieda iemācīties pusgada laikā. Sarunvalodas līmeni pratu, tagad piemirsies. Kad no četrdesmit gadu Latvijā nodzīvojušiem cilvēkiem dzirdu žēlabas par grūtībām iemācīties latviešu valodu, tas mani izbrīna. Patlaban mācos angļu valodu.

— Vai jums ir savs valasprieks?

— Kopš atgriešanās Latvijā man praktiski nav bijis brīva laika. Ja tāds vakaros atrodas — vislabprātāk lasu grāmatas. Man patīk filozofiska rakstura darbi, trīsdesmito gadu latviešu autoru daiļliteratūra, arī ārzemju latviešu darbi. Patlaban lasu Baloža grāmatu "Kosmosofija", kurā ir runa par cilvēka būtību un sūtību uz šīs zemes. Man tuvāka ir Austrumu filozofija, varbūt tāpēc, ka pārāk ilgi tur esmu atradies. Bet, kad no darba atgriežos ļoti vēlu un ļoti noguris, lai ātrāk iemigtu, lasu kriminālromānus. Aizvakar pat nopirku piecas grāmatas. Sāku lasīt Agatas Kristi "Pulksteņus" un kāda autora, kura uzvārdu diemžēl neatceros, romānu "Mana mīlestība".

— Tad še varbūt vietā jautājums par jūsu ģimeni...

— Ceru, ka beidzot varēšu savas ģimeniskās attiecības noformēt juridiski, jo beidzot esmu saņēmis dzīvokli, kuru man Rīgā sola kopš 1992. gada. Kaut gan jāteic, ka nekad neesmu gribējis dzīvot galvaspilsētā. Man ir tāds sapnis — sava neliela māja upes vai ezera krastā, kur es varētu normāli justies. Man nepatīk cilvēku burzma. Laucinieks esmu.

— Tagad esat bezpartijisks. Bet kā bija agrāk?

— Kad 1989. gadā brigādes komandieris uzzināja, ka esmu uzrakstījis iesniegumu par izstāšanos no partijas, lūdza, lai to īpaši neafišēju, jo pretējā gadījumā viņu noņemšot no amata. Tā trīs gadus biju bezpartijisks virsnieks. Krievu armijai ļoti neraksturīgi. Ar politiku man vienmēr bijušas saspringtas attiecības. Visi mani priekšnieki nezin kāpēc uzskatīja, ka man ir kāda "spalvaina" roka Maskavā. Laikam tādēļ, ka atļāvos teikt daudz ko tādu, ko citi virsnieki neuzdrīkstējās.

— Piemēram?

— Kādreiz varbūt uzrakstīšu ko līdzīgu Šveika piedzīvojumiem Sarkanajā armijā. Katru gadu man gadījās kāds skandāls PSRS līmenī. Manā "kontā" ir aizturēti bijušie ministri, *KGB* priekšnieki, augsti partijnieki.

— Vai jūs esat izjutis to, ko dēvē par "ģedovščinu"?

— Kur ir normāli komandieri, tur šīs parādības nav. Maniem padotajiem nebija laika šādām ārpusreglamenta attiecībām. Es gan to saucu citādi — par huligānismu. Ja kareivis dienesta laikā nosķūpsta sievieti, tās arī ir ārpusreglamenta attiecības. Bet tas, ko sauc par "ģedovščinu", ir huligānisms, tātad likumpārkāpums. Un no šā viedokļa ir vienalga, vai tas notiek armijā vai uz ielas.

— Kā jūs vērtējat Bojāra ricību?

— Viņš ir rīkojies enerģiski un aktīvi. Es nevaru pateikt, kā tas ir no likuma viedokļa. Bet man vienmēr patikusi enerģiska un aktīva ricība, un varbūt tas ir viens no maniem netikumiem, ka pārāk ātri pieņemu lēmumus.

— Vai jums kādreiz dzīvē ir nācies sevi fiziski aizstāvēt?

— Vidusskolas laikā, tumšākos vakaros nākot mājās. Taču pēdējā laikā — pildot dienesta pienākumus. Man ir bijuši ievainojumi, bija arī draudi amputēt roku. Kādreiz spēlēju mūzikas instrumentus, kopš tā laika pirksti vairs neklausa. Visādi dzīvē gadījies, kā jau jebkuram normālam vīrietim. Bēgt gan, kaut arī no pārspēka, bijis zem mana goda. Neesmu varējis piespiest, lai kājas mani tādās situācijās kaut kur nestu.

— Esat trenējies kādā sporta veidā?

— Savā laikā bija lieliska iespēja turpināt karjeru kā sportistam. Esmu nodarbojies ar brīvo cīņu un sambo. Man ir daudz paziņu, starp citu, arī jauno biznesmeņu vidū, ar kuriem esmu ticies uz paklāja. Arī ar savu labāko draugu pirms divdesmit gadiem iepazināmies sacīkstēs.

— Vai ieroci nesājat?

— Parasti ierocis man ir, tikai pildot dienesta pienākumus. Ikdienā to nēsāju ļoti reti. Tāpat patlaban man nav un, cerams, tuvākajā laikā arī nebūs miesassargu. Ja reiz esmu iekšlietu ministrs, atbildu par iekšējo drošību, man jārāda piemērs.

— Ne jau visi cilvēki spēj sevi fiziski aizstāvēt.

— Cilvēkiem jājūtas uz ielas drošībā viena iemesla dēļ — apzinoties, ka ir tāda policija, kura spēj cilvēku aizstāvēt. Tā tam ir jābūt.

— Jūsu priekšgājējam "liktenīgi" bija divi cietumi. Vai varat pateikt, kuru no Latvijas ieslodzījuma vietām jūs apmeklēsit kā pirmo?

— Man "liktenīgs" var kļūt, piemēram, nākamā gada budžets. Ja to Saeima neapstiprinās, Ministru kabinetam nāksies atkāpties. Bet, atbildot uz jautājumu par cietumiem, lielu daļu no tiem jau esmu apmeklējis. Līdz Ziemassvētkiem esmu iecerējis iepazīties ar visu Latvijas rajonu policijas darbību. Un tajās vietās, kur ir cietumi, protams, tos pārbaudīt. Pēdējo nedēļu laikā pirms manas apstiprināšanas man zvanīja ļoti daudz cilvēku — solīja gan atbalstu, gan izteica līdzjūtību. Gribu teikt, ka viens es neko izdarīt nevarēšu, tādēļ cilvēku atbalsts patiesi būs vajadzīgs. Varu solīt vienu — turpmāk sabiedrība būs daudz vairāk informēta par iekšlietu ministrijas darbu. Arī Kristovska laikā tur tika paveikts ļoti daudz, diemžēl sabiedrība to nezināja.

— Vai ticat horoskopiem?

— Jā, noteikti. Esmu Mērkaķa gadā dzimis Skorpions.

— Gudrās grāmatās apgalvots, ka Skorpionam liekoties — viņu pastāvīgi kritizē, viņam draud. Un tad Skorpions uzbūvējot veselu aizsardzības sistēmu. Kad tam uzbrūk pa īstam, Skorpiona dusmas esot patiesi briesmīgas.

— Iespējams, ka tas atbilst patiesībai. Es kādreiz smejos, ka avīzes, kuras publicē horoskopus, vispirms uzzina manu darba plānu un tad tam attiecīgi pieskaņo prognozi Skorpionam... Kad dienēju Austrumos, astrologi sastādīja manu personisko horoskopu. Un tajā, starp citu, bija teikts, ka man tieši šodien (šī saruna notiek plenārsēdes dienā, kad Saeima izteica uzticību J. Ādamsonam iekšlietu ministra amatā. — **V.K.**) ļoti iespējama amata maiņa. Kā redzat, tā arī notika.

V. Krauja, V. Semjonova foto